

Početna stranica>Pretraživanje pravnih stručnjaka>Vrste pravnih struka

Teisinių profesijų rūšys

Danska

Šiame skyriuje pateikiama teisininkų profesijų Danijoje apžvalga.

Prokurorai

Organizacinė sistema

Už Danijos prokuratūros tarnybą (*den danske anklagemyndighed*) atsakinga teisingumo ministerija. Prokuratūros tarnybą sudaro prokuratūrų direktorius (*rigsadvokaten*), prokurorai (*statsadvokaterne*) ir policijos komisarai (*politidirektørerne*).

Prokuratūrų direktorius dalyvauja nagrinėjant baudžiamąsias bylas Aukščiausiojo Teismo ir dalyvauja **Specialiojo kaltinimo ir peržiūros teismo** (*Den Særlige Klageret*) posėdžiuose.

Prokuratūrų direktorius yra viršesnis už kitus prokurorus ir prižiūri jų veiklą. Prokuratūrų direktorius taip pat nagrinėja skundus dėl pirmosios instancijos prokurorų priimtų nutarimų.

Funkcijos ir atsakomybės

Prokuratūros tarnybos funkcijos ir organizacinė sistema aprašyta teisingumo vykdymo įstatymo (*retsplejeloven*) 10 skyriuje (95–107 straipsniai).

Prokuratūros tarnybos funkcija – bendradarbiaujant su policija vykdyti baudžiamąjį persekiojimą pagal teisingumo vykdymo įstatymą. 96 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Prokuratūros tarnybos atliekamo išteisinio tyrimo sparta priklauso nuo bylos pobūdžio. Todėl Prokuratūros tarnyba privalo užtikrinti, kad būtų vykdomas baustinių asmenų baudžiamasis persekiojimas, bet nebūtų vykdomas nekaltų asmenų baudžiamasis persekiojimas (objektyvumo principas).

Šeši apygardų prokurorai nagrinėja baudžiamąsias bylas – apeliacijas ir prisiekusiųjų bylas – aukštuosiuose teismuose ir prižiūri, kaip policijos komisarai sprendžia baudžiamąsias bylas. Be to, apygardų prokurorai nagrinėja apeliacijas dėl policijos komisarų priimtų sprendimų dėl baudžiamamojo persekiojimo. Galiausiai prokurorai nagrinėja bylas dėl kompensacijos, susijusios su baudžiamuoju persekiojimu, ir skundus dėl policijos veiksmų.

Už ekonominių nusikaltimų stambiu mastu baudžiamąjį persekiojimą visoje šalyje atsakingas sunkius ekonominius nusikaltimus nagrinėjantis prokuroras (*Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet*).

Už užsienyje padarytų tarptautinių nusikaltimų, įskaitant genocidą, nusikaltimus žmonijai ir karo nusikaltimus, baudžiamąjį persekiojimą visos šalies mastu atsakingas ypatingų tarptautinių baudžiamųjų bylų prokuroras (*Statsadvokaten for Særlig Internationale Straffesager*).

Policijos komisarai veikia kaip prokurorai apylinkės teismuose (pirmoji instancija) ir dėl to – be vadovavimo policijai – yra atsakingi už apylinkės policijos atliekamus teisinius tyrimus ir vietos prokuratūros tarnybos veiklą.

Teisėjai

Organizacinė sistema

Teisėjų skyrimo taryba (*Dommerudnævnelserådet*) teisingumo ministrai teikia pasiūlymus dėl visų teisėjų, išskyrus Aukščiausiojo Teismo pirmininko pareigybę, skyrimo. Iš esmės teisingumo ministras visada laikosi tarybos rekomendacijų.

Byla, susijusias su teisėjų arba kitų Danijos teismuose dirbančių teisininkų drausme, nagrinėja

Specialusis kaltinimo ir peržiūros teismas (*Den Særlige Klageret*).

Danijos teismų administracija (*Domstolsstyrelsen*) yra atsakinga už teismuose dirbančių teisininkų mokymus.

Funkcijos ir atsakomybės

Danijos **profesionalūs teisėjai** paprastai nesispecializuoja konkrečioje srityje. Teisėjai gali būti paskirti į nuolatinės arba laikinos (pavaduojančias) pareigas.

Teisėjų padėjėjai (*retsassessorer*) ir teisėjų pavaduotojai (*dommerfuldmægtige*) paprastai nagrinėja smulkesnes bylas (pvz., susijusias su antstoliais).

Išskyrus kai kurias svarbias išimtis, **neprofesionalūs teisėjai** (*lægdommere*) dalyvauja nagrinėjant visas baudžiamąsias bylas pirmosios ir antrosios instancijos teismuose. Nagrinėjant civilines bylas pirmosios ir antrosios instancijos teismuose gali būti pasitelkiami ekspertai tarėjai (*sagkyndige domsmænd*). Neprofesionalūs teisėjai ir ekspertai tarėjai skiriami ketveriems metams.

Teisinių duomenų bazės

Daugiau informacijos galima rasti:

Danijos teisėjų asociacijos (*Den Danske Dommerforening*) interneto svetainėje.

Teisėjų pavaduotojų asociacijos (*Dommerfuldmægtigforeningen*) pagrindiniame puslapyje.

Informacija apie **teismo administracijos darbuotojus** (361 Kb)

Teisininko profesijos organizavimas. Advokatai (*advokater*)

Advokatai

Privačia praktika besiverčiantys advokatai

Visi Danijos advokatai yra **Danijos teisės ir advokatūros draugijos** (*Advokatsamfundet*), įkurtos 1919 m., nariai.

Vidaus advokatai ir advokato padėjėjai (*advokatfuldmægtige*)

Advokatai ir advokatų padėjėjai organizuojasi Advokatų ir advokatų padėjėjų asociacijoje (*Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige – FAAF*), kuri priklauso Danijos juristų ir ekonomistų asociacijai (*Danmark Jurist - og Økonomforbund – Djøf*). *Djøf* yra didžiausia Danijos profesinė sąjunga ir teisės, administravimo, valstybės valdymo, mokslinių tyrimų, švietimo, komunikacijos, ekonomikos, politinių ir socialinių mokslų sričių studentų bei darbuotojų interesams atstovaujanti organizacija. Profesinė sąjunga vienija maždaug 50 000 narių, dirbančių šiose srityse. Iš maždaug 1 500 FAAF narių, 900 yra privačia praktika užsiimančios advokatai.

Įmonių advokatai

Įmonių advokatai yra Danijos teisės ir advokatūros draugijos nariai, bet gali tapti ir Danijos įmonių advokatų asociacijos (*Danske Virksomhedsjurister – DVJ*) nariais. Šiuo metu maždaug du trečdaliai DVJ asociacijos narių yra advokatai, turintys Danijos praktikos licenciją. Iš esmės DVJ atstovauja profesiniams įmonių advokatų interesams. Asociacija taip pat skatina pripažinti ir suprasti įmonių advokatų darbą bei didėjančią jo svarbą verslui, valdžios institucijoms, nevyriausybiniams organizacijoms ir plačiajai visuomenei. DVJ yra **Europos įmonių teisininkų asociacijos** (ECLA) narė.

Skirtumas tarp privačia praktika užsiimančių advokatų ir įmonių advokatų

Danijoje **įmonių advokatams**, turintiems Danijos praktikos licenciją, taikomos tokios pat taisyklės kaip ir privačia praktika užsiimantiems advokatams. Teisingumo vykdymo įstatyme šių dviejų kategorijų advokatai nėra atskirti ir abiejų kategorijų advokatai priklauso Danijos teisės ir advokatūros draugijai. Iš esmės tai reiškia, kad įmonių advokatai profesinės etikos kodekso (*advokatetiske regler*), profesinio slaptumo, kliento ir advokato konfidencialumo ir kitais požūriais turi tokį pat teisinį statusą kaip ir kiti advokatai. Tačiau profesinės etikos kodeksas buvo iš dalies pakeistas į jį įtraukiant įmonių advokatus, atsižvelgiant į specialias jų veiklos aplinkybes.

Todėl įmonių advokatams taikomą konfidencialumo principą reglamentuoja tokios pačios taisyklės, kurios taikomos privačia praktika užsiimantiems advokatams. Tačiau teismai dar nenustatė, ar įmonių advokatams taikomas standartas yra toks pat, koks taikomas kitiems advokatams, ar žemesnis. Vienintelė taisyklė, kad įmonių advokatų teisinė padėtis nesiskiria nuo kitų advokatų, išimtis susijusi su tuo, kam įmonės advokatas gali atstovauti kaip advokatas. Teisinė galimybė veikti kaip įmonės advokatu yra laikoma numanoma Teisingumo vykdymo įstatymo 124 straipsnio, reglamentuojančio, kokių rūšių įmonėms gali dirbti advokatas, išimtimi.

Todėl įmonių advokatai, išskyrus atvejus, kai jie verčiasi privačia teisine praktika, gali vadintis advokatais tik atstovaudami juos įdarbinusiai įmonei arba organizacijai. Tai reiškia, kad darbdaviui paprašius įmonės advokato suteikti teisinę konsultaciją klientui arba nariui, įmonės advokatas negali veikti kaip advokatas, išskyrus atvejus, kai jis verčiasi privačia teisine praktika ir konsultuoja klientą arba narį šios praktikos apimtyje.

Jeigu įmonės advokatas nesiverčia privačia teisine praktika, tačiau teikia teisinę konsultaciją klientui arba nariui, o klientas arba narys yra vartotojas, ir jeigu konsultacija teikiama komerciniais tikslais, įmonės advokatu bus taikomas Teisinės konsultacijos įstatymas (*lov om juridisk rådgivning*) su viena išimtimi: įstatymas nebus taikomas teisei konsultacijai, kurią suteikė profesinės sąjungos ir nevyriausybinių organizacijos. Šios išimties priežastis yra ta, kad tokia konsultacija nėra teikiama komerciniais tikslais ir paprastai yra laikoma papildoma paslauga, o ne įprasta paslauga, kurią profesinė sąjunga teikia savo nariams siekdama pagrindinių savo tikslų.

Todėl teisei konsultacijai, kurią pavieniam vartotojui teikia profesinės sąjungos darbuotojas (kuris turi advokato praktikos licenciją), taikomos tik bendrosios civilinės teisės pažeidimų, deliktų arba kvazideliktų taisyklės, o profesinės etikos kodeksas taikomas tik netiesiogiai. Šiame kodekse nustatyta, kad pagal Teisingumo vykdymo įstatymo 126 straipsnio 4 dalį advokatas negali (neprofesinėje apimtyje) elgtis advokatu nederamu būdu tvarkydamas verslo arba finansinio pobūdžio reikalus.

Teisinės konsultacijos įstatymas

Nuo 2006 m. liepos mėn. vartotojams komerciniais tikslais teikiamą teisinę konsultaciją reglamentuoja atskiras įstatymas, kuris taikomas nepriklausomai nuo teisinę konsultaciją teikiančio asmens išsilavinimo. Įstatyme aiškiai nurodyta, kad jis nėra taikomas teisei konsultacijai, kurią advokatai teikia kaip nepriklausomi advokatai. Jis taip pat nėra taikomas teisei konsultacijai, kurią teikia profesinės sąjungos arba nevyriausybinių organizacijos, nes nėra laikoma, kad tokia konsultacija teikiama komercinio pobūdžio tikslais (žr. pirmiau). Be to, šis įstatymas neapima finansų įmonių teikiamos teisinės konsultacijos, kurią apima Finansinio verslo įstatymas, jeigu ekonomikos ir verslo reikalų ministras priėmė šios srities gerosios praktikos taisykles. Tačiau, kaip jau minėta, tai nereiškia, kad įstatymai neregamentuoja praktikos licenciją turinčio asmens teikiamos teisinės konsultacijos. Jeigu praktikos licenciją turintis įmonės advokatas suteikia teisinę konsultaciją vartotojui (t. y. kažkam kitam nei savo darbdaviui) ir šis įmonės advokatas papildomai neužsiima privačia teisine praktika, šią paslaugą apims Teisinės konsultacijos įstatymas, jeigu laikoma, kad konsultacija suteikta komerciniais tikslais.

Pagrindiniai Teisinės konsultacijos įstatymo ypatumai:

Teisinio konsultanto elgesys privalo atitikti gerąją teisinio konsultavimo praktiką. Tai reiškia, kad konsultantas savo funkcijas privalo vykdyti kruopščiai, sąžiningai ir laikydamasis geriausių teisėtų kliento interesų. Konsultacija privalo būti suteikta pakankamai operatyviai. .

Susitarimai dėl teisinės konsultacijos teikimo privalo būti sudaryti raštu.

Teisinis konsultantas nėra įpareigotas apsidrausti civilinės atsakomybės draudimu, tačiau informacija apie tai privalo būti nurodyta sudarytame susitarime.

Teisinis konsultantas privalo informuoti klientą apie teisinės konsultacijos kainą.

Teisinis konsultantas negali gauti lėšų, laikomų patikėjimo teise.

Teisinis konsultantas negali imtis užduočių, dėl kurių jis turi asmeninių arba finansinių interesų.

Teisinis konsultantas privalo laikytis teisingumo ministro priimtų gerosios praktikos taisyklių. Vartotojų ombudsmenas prižiūri, kaip konsultantai laikosi įstatymų ir gerosios praktikos taisyklių.

Teisinių duomenų bazės

Šią informaciją galima rasti [Danijos teisės ir advokatūros draugijos](#) interneto svetainėje.

Šioje interneto svetainėje pateikiama informacija apie advokato profesiją Danijoje ir praktikuojančių advokatų sąrašas.

Kitos teisininkų profesijos

Teisinę pagalbą teikiančios organizacijos

Teisinę pagalbą teikiančios institucijos veikia visoje Danijoje. Visi, kas nori gauti teisinę pagalbą, gali kreiptis į [Civilinių reikalų departamentą \(Civilstyrelsen\)](#), kuris juos nukreips į artimiausią instituciją. Departamento adresas:

Civilinių reikalų departamentas

Toldboden 2, 2. floor.

8800 Viborg.

Telefonas: +45 33 92 33 34

El. paštas: civilstyrelsen@civilstyrelsen.dk

Paskutinis naujinimas: 15/05/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.